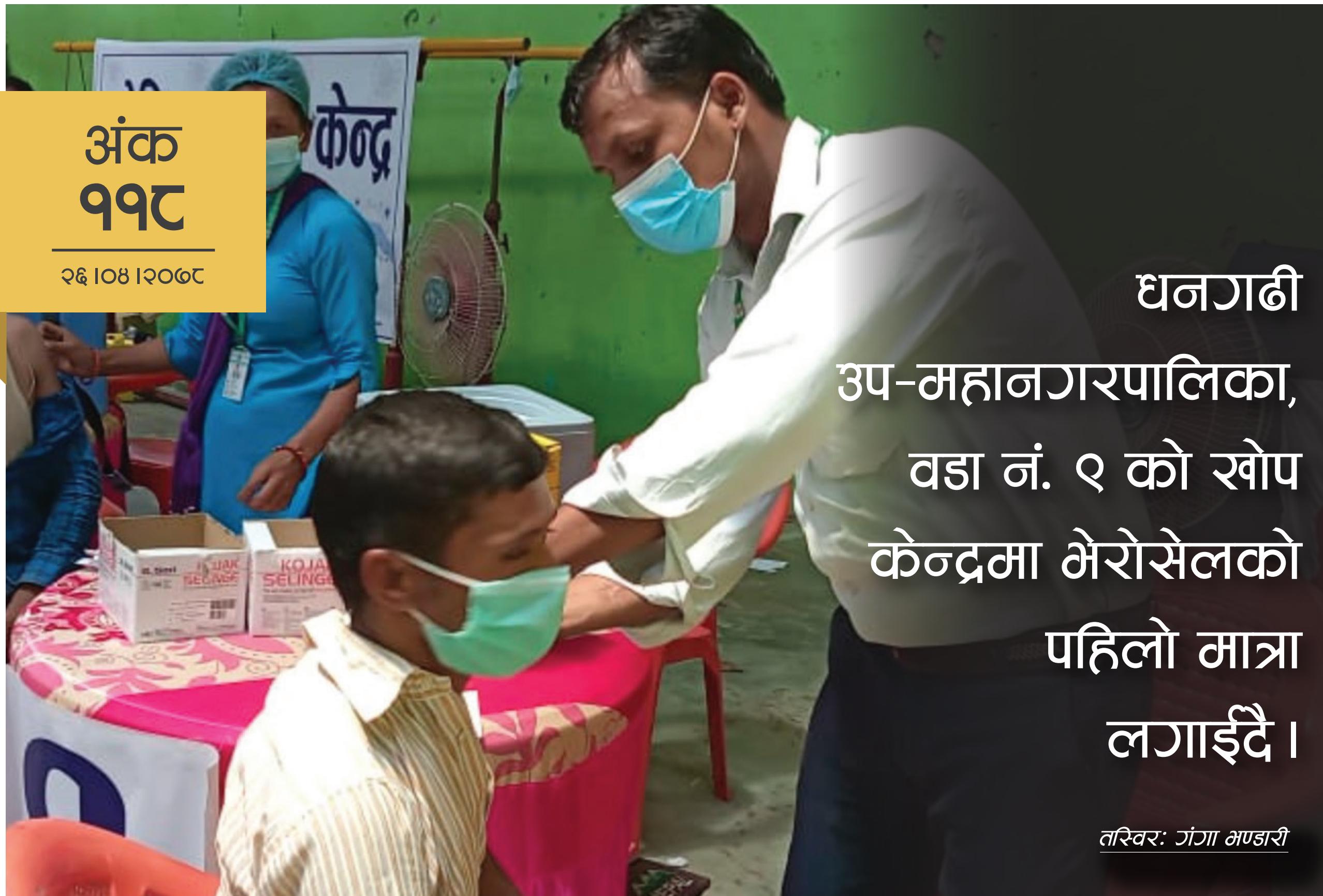

FAIR FACTS

यस अंक मित्र

नेपाल भरिका महानगरपालिकाले कोमिटि - १९ प्रतिकार्यका लागि विनियोजन गरेको बजेट ।

महानगरपालिकाहरूले स्वास्थ्य क्षेत्रमा छुट्याएको बजेट औषतमा ४% छ, तर कोमिटि - १९ सँग सरबनिधि बजेट कुल बजेटको जर्मा १% मात्र छ ।

वैदेशिक रोजगारीमा जानेहरूले QR कोड सहितको खोप कार्डका लागि अनलाईन फारम भर्नुपर्छ रे ।

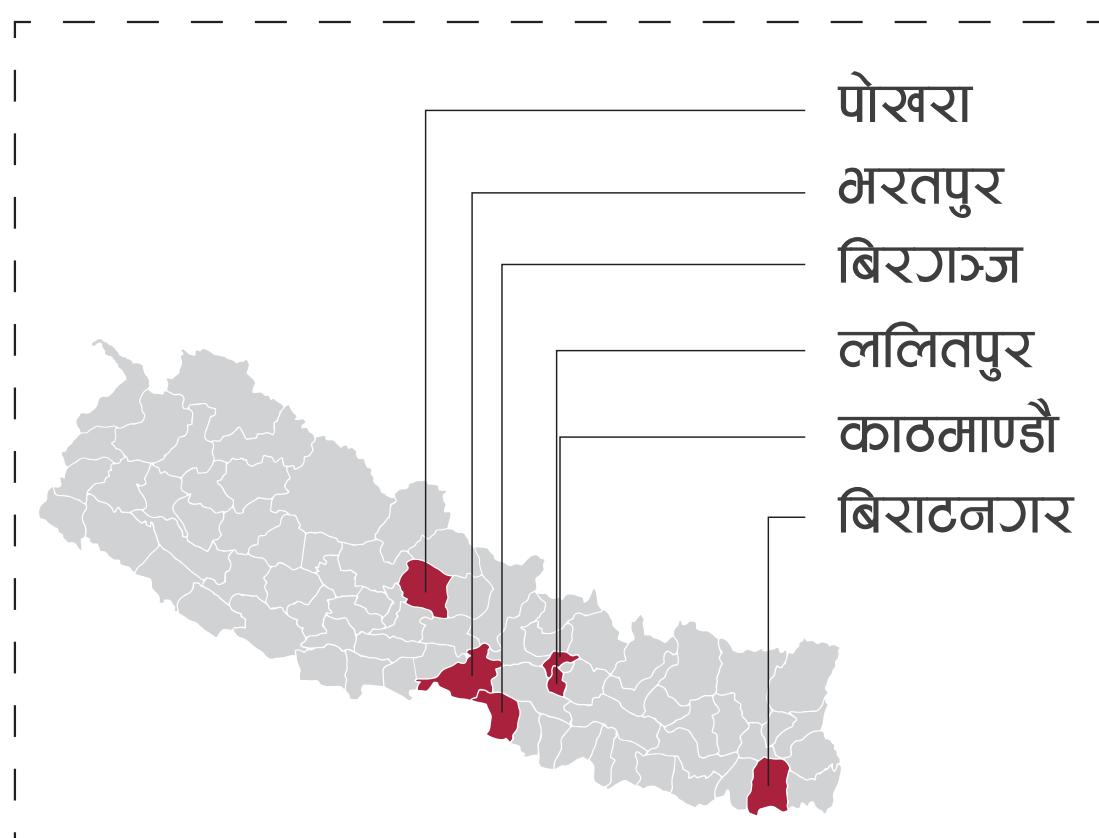
अब QR कोड सहितको खोप प्रमाणपत्रको लागि अनलाईनमा माग गरिएका कागजातहरू अपलोड गरेर प्राप्त गर्न सकिने छ ।

वित्रको व्यापार चलेन, तर कचोले वित्रमा आत्मा भर्ने कर्म निरन्तर चलिरहेको छ । वित्रकारिताको ५०औं वर्ष पुरा गरेका साहको रंग कोमिटि - १९ को प्रभावले धमिलो बनाईदिएको छ ।

पर्यावर्त सिट

नेपाल भरिका महानगरपालिकाले कोमिड - १९ प्रतिकार्यका लागि विनियोजन गरेको बजेट

आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेट बिनियोजन

ललितपुर

बजेट सार्वजनिक नगरेको

काठमाण्डौ

जम्मा बजेट : १८,९५,७७,००,०००

स्वास्थ्य क्षेत्रमा छुट्याएको बजेट :

६०,९६,०२,००० (३.७%)

कोमिडसँग सम्बन्धित बजेट :

२,२०,००,००० (०.१२%)

पोखरा

जम्मा बजेट : ६,२७,६५,००,०००

स्वास्थ्य क्षेत्रमा छुट्याएको बजेट : २१,५०,००,००० (३.४२%)

कोमिडसँग सम्बन्धित बजेट : ३८५००००० (०.६१%)

भरतपुर

जम्मा बजेट : ४,८९,९२,००,०००

स्वास्थ्य क्षेत्रमा छुट्याएको बजेट : ९,००,००,००० (१.८७%)

कोमिडसँग सम्बन्धित बजेट : २,४०,००,००० (०.५०%)

बिराटनगर

जम्मा बजेट : ३,५५,३९,००,०००

स्वास्थ्य क्षेत्रमा छुट्याएको बजेट : २१,३०,००,००० (५.९९%)

कोमिडसँग सम्बन्धित बजेट : उल्लेख गरिएको छैन

बिराटनगर

जम्मा बजेट : ४,९०,०३,००,०००

स्वास्थ्य क्षेत्रमा छुट्याएको बजेट : १८,०९,००,००० (४.३९%)

कोमिडसँग सम्बन्धित बजेट : ३,००,००,००० (०.७३%)

कोमिड - १९ विरुद्धको प्रतिकार्यमा स्थानीय तहको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । हरेक स्थानीय तहलाई कोमिड - १९ विरुद्धको प्रतिकार्यलाई प्राथमिकतामा राख्न सरकारले निर्देशन गरेको थियो, तर बजेट बिनियोजन गर्दा प्राय स्थानीय तहले यस तर्फ ध्यान नदिएको देखिन्छ । कोमिडको संक्रमण दर फेरी बढौ गरेको अवस्थामा, सबैभन्दा बढी जिरमेवार स्थानीय तहहरूले यसमा प्रयाप्त बजेट छुट्याउन आवश्यक छ । जबकी महानगरपालिकाहरूले स्वास्थ्य क्षेत्रमा छुट्याएको बजेट औषतमा ४% छ, तर कोमिड - १९ सँग सम्बन्धित बजेट कुल बजेटको जम्मा १% मात्र छ । यसले के देखाउँछ भने, संक्रमितको संख्यामा भईरहेको बृद्धी र यसले निर्मात्याउने आर्थिक संकटको समयमा कोमिड - १९ विरुद्धको प्रतिकार्यका लागि नेपालका महानगरपालिकाहरू तयार छैनन् ।

स्रोत: <https://www.facebook.com/mohpnep/photos/a.489825198172671/1203603786794805/>

हल्ला र तथ्य

अब

वैदेशिक रोजगारीमा
जानेहरूले QR कोड सहितको
खोप कार्डका लागि अनलाईन
फारम भर्नुपर्छ रे । अनलाईनमा
पहुँच नहुनेले चाहीं के गर्ने ?

हो, अब वैदेशिक रोजगारीमा जानेहरूले QR कोड सहितको खोप प्रमाणपत्रको

लागि

<https://vaccine.gov.np/public-request-form> मा गई माग गरिएका कागजातहरू अपलोड गरेर प्राप्त गर्न सकिने छ । त्यसका लागि राहदानी, खोप कार्ड र हालसालै रिचिएको पासपोर्ट साईजको फोटो अपलोड गर्नुपर्दछ । अनलाईनमा पहुँच नहुनेले भने राष्ट्रिय आयुर्वेद अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्र कीर्तिपुरमा माथि उल्लेख गरिएका कागजातका सक्कल र छायाँ कपी पेश गरेर QR कोड सहितको खोप प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

Source: <https://cutt.ly/LQnrkfa>

त्यस्तो भनेको होइन । कोमिड - ७९ को लक्षण देखिएका र संक्रमितको सम्पर्कमा आएका व्यक्तिले नेपाल सरकारले निशुल्क व्यवस्था गरेको एनिटजेन तथा पिसिआर परीक्षणका लागि सर्बनिधित स्थानीय तह वा जिल्ला अस्पतालसँग सम्पर्क गरी परीक्षण गराउन भनेको हो । मिडभाड रोकन र स्वास्थ्य मापदण्डको प्रभावकारी पालना गराउन यस्तो भनिएको हो ।

Source: <https://cutt.ly/HQnqvYA>

कोमिड - ७९ को लक्षण देखिएका र संक्रमितको सम्पर्कमा आएका व्यक्तिले अब वडालाई जानकारी गराएर मात्र पिसिआर परीक्षण गराउनु पर्छ भन्छन् । के अब आफै अस्पताल गएर परीक्षण गराउन नपाउने हो

?

लड़

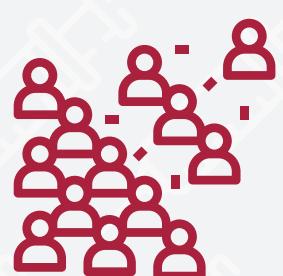
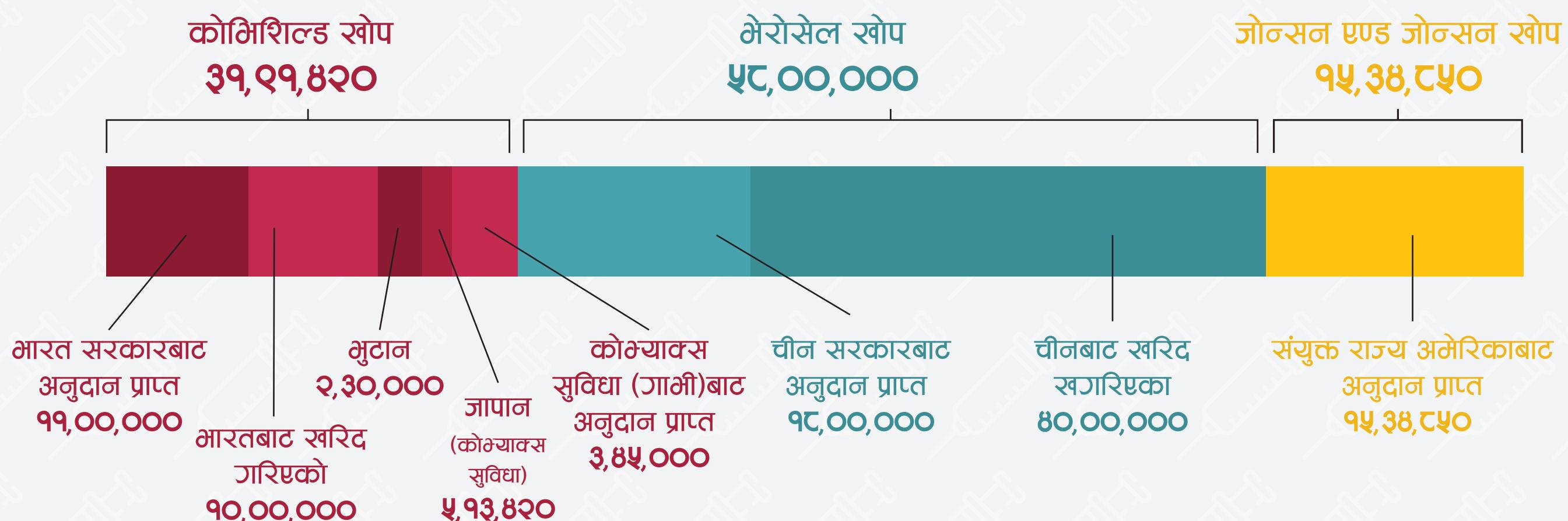
कोमिडले लामो
समयसरम स्वास्थ्यमा
असर गर्नु भन्ने कुरा आईरहेको
ष । के गास्तवमै यसले असर
गर्नु भन्ने कुनै आधार
मोटिएकाछन् ?

लड़ कोमिडको सबै कोमिड संक्रमितमा देखिन्दैन । संक्रमित मध्ये थोरै व्यक्तिमा मात्र लड़ कोमिडको लक्षण देखिन्छ । विशेष गरेर, मुटु, फोकसो, छाला, गन्ध, निन्द्रा र मस्तिस्क सर्बनधी दिर्घकालिन समस्या भएका व्यक्तिलाई यसको लक्षण देखिन सक्छ । यद्यपी, यस सर्बनधी अद्ययन जारी रहेकोले, अहिले नै यकिन रूपले यसको असरको बारेमा भन्न सकिने अवस्था छैन ।

Source: <https://www.who.int/docs/default-source/coronavirus/>

कोमिड - १९ खोपको ताजा अपडेट

अहिलेसर्वम प्राप्त जर्मा खोपको मात्रा १,०५,२६,२००

१८ वर्ष माथिको जर्मा
जनसंख्या (खोपको लाई
योग्य जनसंख्या):
२,०२,९१,२५४

१८ वर्ष उमेर समूह
माथि पूर्ण खोप प्राप्त
जनसंख्या प्रतिशतमा
९२.२८%

१८ वर्ष उमेर समूह माथिको
जर्मा जनसंख्यालाई आवश्यक
जर्मा खोपको मात्रा
३,७५,९२,८०८

खोपको माग गर्दै विभिन्न समूह द्वरा विरोध प्रदर्शन

शिक्षक

विद्यार्थी

यातायात व्यवसायी

पर्यटन व्यवसायी

यूएईमा विस्तारै कोमिड - १९ का संक्रमित घट्टै

यूएई:

- हिजरी नयाँ वर्षको अवसरमा अगस्त १२ मा सार्वजनिक बिदा ।
- अबुधावीमा पिसिआर परीक्षणको ६५ दिरहाम मात्र लाग्ने । त्योभन्दा बढी लिएको छ भने उजुरी गर्न सकिन्छ ।
- बैठक, कार्यक्रम तथा प्रदर्शनीहरूमा जानका लागि कोमिड - १९ विरुद्धको पूर्ण मात्रा खोप लगाएको हुनुपर्ने ।
- अब ८०% क्षमताका साथ मल, होटल, सिनेमा सूचारू गर्न पाइने छ । साथै, विभिन्न कार्यक्रम ६०% क्षमताका साथ स्वास्थ्य मापदण्ड अपनाएर गर्न पाइने छ ।
- अगस्त, २०२१ का दिन ३ महिना एताकै सबैभन्दा कम कोमिड - १९ का केसहरू देखिएका छन् । यसले, अब बिस्तारै संक्रमितहरू घट्टै गएको देखाउँछ ।

कुवेत:

- ९ अगस्तमा ईस्लामिक नयाँ वर्षका अवसरमा सार्वजनिक बिदा ।
- नेपालको खोप कार्ड प्रमाणीकरणमा QR कोड सर्टिफीकेट दिन सुरु गरेको छ । यो अनलाईन तथा अफलाईन दुबै माध्यमबाट लिन सकिन्छ । केही सर्टिफीकेटमा जन्म मिती बि.स.मा भएकोले आफ्नो पूर्ण विवरण हेरेर मात्र नाम रजिष्टर गर्नुहोला ।
- अगस्त १५ बाट सबै सरकारी कार्यालयहरू सामान्य समयमा सञ्चालनमा आउने छन् ।
- १२ वर्ष माथिकालाई पनि खोप लगाउन सुरु गरिएको छ । १ दिनमा १ लाख जनालाई खोप लगाइने ।
- नेपाल, भारत, पाकिस्तान, श्रीलंका र बाह्लादेश कुवेतको हाइ रिस्क लिस्टमा । कुवेतमनै खोप लगाएकाले सिधै कुवेत आउन पाउनेछन् । तर, कुवेत बाहिर खोप लगाउनेले भने प्रमाण सहित तेस्रो मुलुकमा वरेन्टाइन बसी आउनु पर्ने छ ।

साउदी अरब:

- साउदी जाने श्रमिकहरूलाई खोप लगाए पनि ७ दिन वरेन्टाइन बरनु पर्ने नयाँ नियम ।

www.facebook.com/shramik.sanjal बाट तपाईं हेरेक आईतबार, बुधबार बेलुका UAE Time (8:00 PM), Qatar, KSA, Kuwait (7:00 PM) Malaysia (12 Midnight) हाम्रो लाईभ हेर्न सुन्न सक्नुहुन्छ ।

कथा किनाराको

चित्रको व्यापार चलेन, तर कुचोले
चित्रमा आत्मा भर्ने कर्म निरन्तर
चलिरहेको छ

महोत्तरी जिल्ला सदरमुकाम जलेश्वरको महादेव मन्दिर अगाडी साह कला घर छ । त्यहाँ चित्रकार रामषक्वाल साहको हातमा जहिले पनि रंग पोतिएको कुचो हुने गर्दछ । मन्दिर परिसरमा आउने जो कोहीको मन पनि उनले बनाएका चित्रले तानिरहेको हुन्छ । उनले तिनै चित्रहरू बेचेर जिविकोपार्जन गर्ने गरेका छन् । उनका चित्रहरू नेपालको काठमाण्डौ, पोखरा देखि भारतको दिल्ली र मुम्बई सम्म पुऱ्योका छन् । चित्रकारिताको ५०औं वर्ष पुरा गरेका साहको रंग कोभिड - ७९ को प्रभावले धमिलो बनाईदिएको छ । अर्थात उनको एकमात्र रोजिरोटीलाई नराम्री प्रभावित बनाईदिएको छ ।

बिचमा उनले आफुले कोरेका चित्रको भर्चुअल प्रदर्शनी त गरे, तर उनले मेहनतलाई मुल्यमा रूपान्तरण गर्न सकेकका छैनन् ।

बजार ठप्प भए पछि उनको चित्रको व्यापार त चलेन, तर उनको कुचोले चित्रमा आत्मा भर्ने कर्म निरन्तर चलिरहेको छ । उनलाई थाहा छैन, महामारीको प्रभाव कहिलेसम्म रहने हो, तर उनी आफुसँग भएको अद्भुत क्षमतामा अंकुश लगाउन चाहन्दैनन् ।

उसो त उनका तिन जना छोराहरूले चित्रकलाको ज्ञान हुँदाहुँदै पनि अर्कै पेशा रोजे, कारण उनिहरूले चित्रकलामा व्यवसायिक भविष्य देखेनन् । तर रामषक्वालसँग यो उमेरमा अर्को विकल्प छैन ।

चित्रकलामा योगदान दिए बापत साहले डेढ दशक अगाडी सरकारबाट जोरखा दक्षिणबाहु चौथो पदवि पाए । सरकारले पनि साह जस्ता राष्ट्रिय प्रतिभाको संरक्षण गनुपर्ने हो । तर, उनी सरकारको मुख ताक्नु भन्दा चित्र कोर्नमै रमाईरहेका छन् । अर्को कुरा, उनी ठुला शहरमा जाएर पनि आफ्नो प्रतिभाको दायरा फराकिलो बनाएर नामा र दाम दुबै कमाउन सक्थे, तर उनले जन्म थलोलाई नै कर्म थलो बनाए । चित्रकारिताको माद्यमबाट आफ्नो ठाउँलाई देश विदेश चिनाए र उनी यसैमा सन्तोष मानिरहेका छन् । महामारीले उनको व्यवसाय प्रभावित पारे पनि उनका चित्रमा देखिने रंगिन सप्नालाई प्रभावित पार्न सकेन

भोइसेस आउट लाउड - मेरो कुरा

आफु कोरोना संक्रमितको उपचारमा खटिनुपर्ने भएकोले डेढ वर्षको बालकलाई संक्रमण हुनबाट बचाउन दुई महिना अगाडी निषेधाजाको बिचमा रातारात सिन्धुली सासुससुराको घरमा पठाउनुपर्यो । उपचारको लागि अस्पताल आउने बिरामीको अवस्था हेर्दा आफु पनि बाँचिदैन जस्तो लाञ्छयो, तर उपचारमा खटिनुको विकल्प थिएन । अहिले सामाजिक सञ्जालमा कोराना सम्बन्धी बिविन्न अपुष्ट सामाग्री र फोटोहरू राख्ने ऋम बढेको छ । यसले संक्रमित र संक्रमितका आफन्तको मनोबल घटाउँछ । त्यसैले समाजलाई त्रसित बनाउने खालका सामाग्री सामाविक सञ्जालमा राख्न रोक लगाए मात्र पनि धेरै बिरामी मनौज्ञानिक तवरले संक्रमणको सिकार हुनबाट बच्दछन् ।

पविला थापा

अहेव,
हेटौडा अस्पताल

अनिता थापा

स्टाफ नर्स,
नेपालगाउँ डिक्टिकल कलेज, बाँके

मलाई लाञ्छ, हामी अस्पतालमा कार्यरत कर्मचारी सबै कोभिडबाट अछुतो रहेनौं । स्वास्थ्य मापदण्ड अपनाउँदा अपनाउँदै पनि हामी संक्रमित भयौं र केही दिन पछि सञ्चो भएर पुनः बिरामीको सेवामा खटियौं । तेस्रो लहरका संक्रमित पनि देखिइसकेका छन् । त्यसैले, सबै जना आ-आफ्नो ठाँउबाट सचेत भई सावधानीका उपायहरू कडा रूपमा अपनाउनु जरुरी छ । अझैपनि गाँउमा बस्ने धेरै त्यक्तिले खोप पाएका छैनन् र कतिपयलाई त खोपको बारेमा जानकारी पनि छैन् । त्यसैले, उनिहरू लक्षित खोप सचेतना कार्यक्रम पनि आवश्यक छ ।

FAIR FACTS

is a product of:

फेयर फ्याक्ट्स महामारीको संकट समाधान तर्फको भरपर्दो साथी हो जसले सक्रिय नागरिक, जिरनेवार नेतृत्व र जवाफदेही निकायलाई एक सुत्रमा जोड्दछ । साथसाथै, कोमिड - १९ सर्बनन्धी गलत सूचना र हल्लाले निरत्याउने समस्यालाई तथ्यमा आधारित जानकारीको माध्यमबाट समाधान गर्न प्रयास गर्दछ । कोरोनाले सृजित जटिल स्वास्थ्य संकट, जनजिविका र सामाजिक असुरक्षा जस्ता अतिनै संवेदनशिल विषयमा छिठो र विश्वसनिय सूचना संकलन गरी व्यवहारिक विश्लेषणको आधारमा समस्याको समाधान खोज्दछ ।

कोमिड - १९ फग्त स्वास्थ्यसंग सर्बनिधित संकटमात्र होइन, यसले शासन प्रणलीको जवाफदेहिता नेतृत्वको निष्ठा र सामाजिक मूल्य मान्यतालाई पनि प्रभावित पार्दछ । **Civic Action Team** कोरोना भाईरसलाई परास्त गर्न नसुनिएका किनाराका कथा र आवाजहरूको शक्तिलाई निष्पक्ष, पारदर्शी र न्यायोचित प्रतिकार्यमा उपयोग गर्न कृयाशिल सकूय र सृजनशिल समुदायको साम्झा मञ्च हो ।

Brought to you by:

DISCLAIMER

यो अंकमा समेटिएका हल्ला, सवाल तथा सूचनाहरू, बिभिन्न संस्था तथा व्यक्ति, नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र विश्व स्वास्थ्य संगठनको वेब पेज, सामाजिक सञ्जाल, ६ वटै प्रदेशमा रहेका कर्त्युनिटी फून्टलाईर्स र सिमिक एक्सन टिमले विगत एक हप्तामा बिभिन्न व्यक्तिसँगको प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष संवादबाट संकलन गरिएका हुन् । विषयको महत्व, सान्दर्भिकता र तीव्रतालाई ध्यान दिएर हल्ला, सवाल तथा जिज्ञासाहरू छनोट गरीएका छन् । यो अंकमा समेटिएका जानकारी बुलेटिन प्रकाशित भएको मिति सरम सत्य छन् ।

REACH OUT TO US ON

@CivicActionTeams

@civacts

@CivActs

Civic Action Teams

/accountability_lab

Email: civactsn@accountabilitylab.org

Phone: 9851203219